

ter, der ere førte om dem, vil sige, at det er et Forsøg i den rigtige Retning, og at den med stedse stigende Styrke vil kræve af sine Repræsentanter, at de skulle virke for en Skattereform, der gaar i Retning af en Indskrænkning af den indirekte Beskatning, og naar der skal ydes andre Skatter i Stedet for disse, at disse da skulle være direkte. Jeg føler mig ogsaa overbevist om, at dette Krav til sidst vil blive saa stærkt, at baade Regeringen og den samlede Lovgivningsmagt ville blive nødte til at tage Hensyn dertil.

F. Bøjsen: Jeg har egentlig kun begæret Ordet for at fremsætte nogle Bemærkninger angaaende et Forhold, der fra forskellige Sider er kommet frem under Behandlingen af denne Sag, nemlig den foreslaaede Stats Forhold til den kommunale Beskatning. Men inden jeg gaar over dertil, vil jeg forudstikke et Par Svar til enkelte Udtalelser, der ere rettede imod mig. Det er af den højtærede Minister og fra andre Sider blevet sagt, at jeg ikke havde Berettigelse til at udtale, at man ved denne Lov har rørt ved Gammelstattsens teoretiske Karakter som en Grundbyrde, idet det hævdes, at der i denne Henseende ingen Forandring sker, da Gammelstatten vedblivende vil blive opkrævet, og der kun er Spørgsmaal om, hvem der skal modtage den, medens Skatten forbliver usforandret i sig selv. Jeg vil gøre opmærksom paa, at det mere er en Taleform, end at det er noget virkeligt. Thi Forslaget gaar ud paa, at Gammelstatten skal overdrages til Amtene, og det er en Selvfølge, at Resultatet deraf bliver, at et forhaabentlig fuldstændigt tilsvarende Beløb affrives i Hartornsskatterne til Amtet. Hvorvidt man vedblivende vil kalde en Del af denne Hartornsskat til Amtet for Gammelstat eller ej, spiller ingen videre Rolle. Hovedsagen er, at Gammelstatten overhovedet som saadan er bleven Genstand for Lovgivning, og vi kunne altsaa her drøfte Spørgsmaalet om baade at forlægge den og eventuelt at affrive den, saaledes at man gør Amtene raadige over, hvorvidt de fremtidig vil affrive mere eller mindre paa Hartornet. Den højtærede Indenrigsminister besvarede mig for, at jeg skulde have været meget ubillig i mine Bemærkninger om den eventuelle Grænse for Bygningsskiftens Vækst i Fremtiden eller rettere sagt for den Del af Bygningsskiftet, der skulde komme Kjøbenhavn til gode. Den højtærede Minister mente, at jeg der ved kun havde tænkt paa at sætte en Grænse for Kjøbenhavn, men ikke for Købstæderne og Landet, idet Bygningsskiftet falder i 3

Klasser. Hvis den ærede Minister vil gennemlæse mit Foredrag, vil han vistnok se, at det har jeg ikke udtalt, og det har heller ikke været min Mening. Det er en Selvfølge, at dersom man optager Tanken om at bestemme en saadan Grænse, vil den selvfølgelig være at træffe for alle tre Klasser af Bygningsskift. Endvidere har man sagt, at jeg skulde have udtalt, at der ikke alene ikke blev gjort nogen Uret mod Kjøbenhavn, men at der tværtimod blev gjort Uret mod Landet ved den hele Stattefordeling. At jeg ikke har kunnet sige og ikke har kunnet tænke, at det reelle Resultat af den hele Skatteform ikke blev positivt det, at en Del af de Statsborgere, som bo i Kjøbenhavn, kommer til at betale noget mere end en Del af de tilsvarende Skatteborgere paa Landet, er indlysende. Det vilde have været umuligt, thi Rendsgerninger kunne selvfølgelig ikke benægtes. Men det er heller ikke det, det drejer sig om. Man maa erindre, at naar vi staa over for en Skattereform, som indeholder en Omlægning af Skatterne, og naar vi da behandle de direkte Skatter, det vil sige Skatterne paa Grundejendom, Grundskatterne, er man henbist til at foretage en Ligelighed ved denne Omfordeling, thi Grundejendommene ligge i Kommunerne. Grundejendommene ere paa denne Maade delte, og naar der altsaa skal lattes for Grundejendommene, er det en Selvfølge, at man da maa komme til at tage ligelig Hensyn og ramme saa retfærdigt som muligt. Her har jeg nu gjort opmærksom paa, at man ved denne Omfordeling, ved denne Udligning af Skatten paa Grundejendommene, hvorved man altsaa maa tage Hensyn til Kommunens Grænser, bitterlig har givet Kjøbenhavns Kommune en vis Favour, ikke blot ved den øjeblikkelige Procentfordeling, men ogsaa, og navnlig derved, at det Bederlag, Kjøbenhavns Kommune faar, har en stigende Værdi, og en betydelig stigende Værdi. Det er kun det, jeg har gjort opmærksom paa. Det andet Spørgsmaal, Spørgsmaalet om, hvoreledes en Indtægts- og Formuestat kommer til at ramme, har intet som helst at gøre med Kommunegrænser. Her staa vi over for et almindeligt Skattereformspørgsmaal, ligegyldig hvilken Anvendelse man vil gøre af denne Skat. Man kunde tænke sig ganske andre Opgaver stillet for Dje, og vi have ogsaa tidligere behandlet den med andre Formaal for Dje. Nu har Indtægts- og Formuestaten den Egenstab ved sig, og det er dens Fordel og Styrke, at den kommer til at ramme den mobile Formue i ganske særlig Grad ud over, hvad den hidtil har været bestattet med, og